

W SĄDZIE OKRĘGOWYM DLA M.ST. WARSZAWY, II WYDZIAŁ CYWILNY

NR SPRAWY: XXIV C 276/19

Telewizja Polska SA
w Warszawie

Powód

vs.

Prof. Wojciech Sadurski

Pozwany

OPINIA PRZYJACIELA SĄDU (AMICUS CURIAE)

sporządzona przez ARTICLE 19: Global Campaign For Free Expression

---

ARTICLE 19: Global Campaign For Free Expression
Free Word Centre
60 Farringdon Road
Londyn EC1R 3GA, UK (Zjednoczone Królestwo)
Tel.: +44 207 324 2500
Faks: +44 207 490 0566
Strona www: www.article19.org

16 grudnia 2019 r.

I. Wprowadzenie

1. Niniejsza opinia przedstawiona została w imieniu ARTICLE 19: Global Campaign for Free Expression (Globalna Kampania na rzecz Wolności Wyrażania Poglądów) (ARTICLE 19), niezależnej organizacji zajmującej się prawami człowieka, która podejmuje działania w celu ochrony i promocji wolności wyrażania poglądów oraz wolności informacji na całym świecie, w tym w Polsce. Celem ekspertyzy jest przedstawienie Sądowi Okręgowemu dla m.st. Warszawy informacji o międzynarodowych i regionalnych standardach wolności wyrażania poglądów, które mogą być zastosowane w przedmiotowej sprawie. Obejmują one w szczególności standardy wynikające z art. 19 Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych (MPPOiP) oraz art. 10 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Konwencja europejska) – Polska podpisała i ratyfikowała oba te dokumenty. W rezultacie Polska jest nie tylko związana właściwymi postanowieniami prawa międzynarodowego, ale jest także zobowiązana do ich stosowania poprzez ustawodawstwo krajowe i praktykę. Ekspertyza zawiera również przegląd orzecznictwa porównawczego i najlepszych praktyk z całego świata dotyczących wybranych kwestii.

II. Obszar zainteresowań ARTICLE 19

2. ARTICLE 19 jest uznaną międzynarodową organizacją zajmującą się prawami człowieka, której biuro międzynarodowe znajduje się w Londynie i która ma wiele biur regionalnych. Jej nazwa i cel wywodzą się od art. 19 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, który gwarantuje prawo wolności opinii i wyrażania jej. Organizacja ta walczy z cenzurą w każdej formie na całym świecie. ARTICLE 19 często przedstawia pisemne komentarze/opinie przyjaciela sądu (*amicus curiae*) sądom międzynarodowym i regionalnym, a także sądom, którym przysługuje jurysdykcja krajowa, w sprawach dotyczących kwestii związanych z międzynarodową gwarancją wolności wyrażania poglądów. Rezultatem kolejnych lat działalności ARTICLE 19 są różne dokumenty określające standardy oraz wytyczne polityczne oparte na prawie międzynarodowym i porównawczym, jak również najlepszej praktyce w zakresie zagadnień związanych z wolnością wyrażania opinii, w tym ochroną reputacji¹.

---

¹ ARTICLE 19, Defining Defamation: Principles on Freedom of Expression and Protection of Reputation, 2017, dokument dostępny na stronie <https://bit.ly/333fXKk>.

3. ARTICLE 19 z zadowoleniem przyjmuje możliwość przedstawienia "opinii przyjaciela sądu" w przedmiotowej sprawie zgodnie z art. 63 w związku z art. 61 § 1 w związku z 13 § 2 Ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. 2019.1460 z dnia 5 sierpnia 2019 r.).

III. Omawiane zagadnienia

4. Przedmiotowa sprawa dotyczy zakresu prawa do wolności wyrażania opinii i granic wypowiedzi w sferze debaty politycznej, a także ochrony reputacji mediów. Rozumiemy, że pozwany w sprawie, Profesor Sadurski jest wybitnym profesorem prawa na Uniwersytetach w Sydney i w Warszawie, który często publikuje opinie polityczne na swoim prywatnym blogu i na koncie na Twitterze. Profesor Sadurski znany jest z aktywnego i publicznego komentowania sytuacji politycznej i stanu praw człowieka w Polsce. Sprawa jest rezultatem jego komentarza opublikowanego na koncie na Twitterze dnia 16 stycznia 2018 r., w którym stwierdził: „Po tym, jak zaszczuty przez rządowe media polityk został zamordowany, żaden demokrat, żaden polityk opozycyjny, nie powinien przekroczyć progu Gebelsowskich mediów. Niech się kiszą we własnym sosie: nieudaczników, arywistów i tow Marka Króla, jak bojkot TV przez artystów po 1981". Ekspertyza nie dotyczy jednak faktów ani meritum sprawy.
5. ARTICLE 19 przypomina, że zgodnie z międzynarodowymi i regionalnymi przepisami prawnymi dotyczącymi praw człowieka prawo do wolności wyrażania opinii nie jest prawem bezwzględnym i w pewnych okolicznościach może być zgodnie z prawem ograniczone przez państwo. Warunki, w odniesieniu do których należy zweryfikować wszelkie proponowane ograniczenia, określa trzyczęściowy test, przy czym wymagania te dotyczą również treści online²:
  - Ograniczenie musi być określone w przepisach prawnych: w związku z tym musi mieć podstawę w przepisach prawnych, które są powszechnie dostępne i sformułowane z wystarczającą dokładnością, tak aby umożliwić obywatelom odpowiednie dostosowanie danego działania³.
  - Ograniczenie musi mieć uzasadniony cel, co oznacza jeden z celów wymienionych na wyczerpującej liście zawartej w art. 10 ust. 2 Konwencji europejskiej i art. 19 ust. 3 MPPOiP, czyli bezpieczeństwo państwowe, integral-

---

² Zobacz np. Komitet Praw Człowieka ONZ, Komentarz ogólny nr 34, Article 19: Freedoms of opinion and expression, 12 września 2011 r., CCPR/C/GC/34, pkt 43.

³ Ibid., pkt 24-25. Zobacz również Europejski Trybunał Praw Człowieka (ETPCz), *The Sunday Times v Zjednoczone Królestwo*, skarga nr 6538/74, 26 kwietnia 1979 r., pkt 49.

ność publiczną lub bezpieczeństwo publiczne, zapobieganie zakłóceniom porządku lub przestępstwu, ochronę zdrowia i moralności i/lub ochronę dobrego imienia i praw innych osób. Art. 10 ust. 2 Konwencji europejskiej stwierdza również, że uzasadnionym celem jest zapobieganie ujawnieniu informacji poufnych lub zagwarantowanie powagi i bezstronności władzy sądowej.

- Ograniczenie musi być niezbędne w społeczeństwie demokratycznym, co oznacza, że musi być niezbędne i proporcjonalne, co wymaga oceny, czy proponowane ograniczenie zaspokaja „pilną potrzebę społeczną” i czy dany środek jest najmniej restrykcyjną metodą osiągnięcia tego celu.

6. Jako strona MPPOiP i Konwencji europejskiej sądy w Polsce muszą poddać temu testowi każde ograniczenie wolności informacji. Poza tym biorąc pod uwagę zagadnienia, których dotyczy przedmiotowa sprawa, ARTICLE 19 stwierdza, że Sąd Okręgowy dla m.st. Warszawy powinien wziąć pod uwagę międzynarodowe i porównawcze standardy dotyczące:

- ochrony wypowiedzi w sferze debaty politycznej zgodnie z międzynarodowymi i regionalnymi standardami w zakresie praw człowieka;
- zakres, w jakim opinie i przesadny język, w tym w mediach społecznościowych, podlegają ochronie zgodnie z międzynarodowymi i regionalnymi standardami dotyczącymi wolności wyrażania opinii;
- zakres, w jakim wypowiedzi w sprawach będących przedmiotem zainteresowania publicznego podlegają ochronie.

IV.Argumenty

Ochrona wypowiedzi w sferze debaty politycznej

7. ARTICLE 19 przypomina, że kluczowe znaczenie wolności wyrażania opinii w odniesieniu do wypowiedzi w sferze debaty politycznej zostało potwierdzone przez Europejski Trybunał Praw Człowieka (ETPCz). ETPCz wielokrotnie powtarzał, że wypowiedzi w sferze debaty politycznej „stanowią jeden z zasadniczych fundamentów społeczeństwa demokratycznego i jeden z podstawowych warunków jego rozwoju oraz samorealizacji każdej jednostki”⁴. ETPCz podkreślał, że „promocja swobodnej debaty politycznej jest bardzo ważną cechą społeczeństwa

---

⁴ ETPCz, Janowski v Polska, skarga nr 25716/94, 21 stycznia 1999 r., pkt 30.

demokratycznego. Przywiązuje on najwyższą wagę do wolności wyrażania opinii w kontekście debaty politycznej i uznaje, że niezwykle ważne przyczyny wymagane są, aby uzasadnić ograniczenia wypowiedzi w sferze debaty politycznej”⁵. Poza tym stwierdza, że „art. 10 ust. 2 Konwencji daje niewielkie pole do ograniczania wypowiedzi w sferze debaty publicznej lub debaty dotyczącej spraw interesu publicznego”⁶.

8. Komitet Praw Człowieka również podobnie stwierdził, że „wymiana informacji i pomysłów dotyczących kwestii publicznych i politycznych pomiędzy obywatelami, kandydatami i wybranymi reprezentantami ma kluczowe znaczenie. Oznacza to, że wolna prasa i inne media mogą komentować kwestie publiczne bez cenzury lub ograniczeń, a także informować opinię publiczną”⁷.
9. Podsumowując, międzynarodowe i europejskie standardy w zakresie wolności wyrażania opinii wyraźnie stwierdzają, że każde ograniczenie nałożone na korzystanie z wolności do wyrażania opinii w debacie politycznej podlega weryfikacji, ponieważ ogranicza prawo do wyrażania opinii. Poza tym każde ograniczenie swobody wyrażania opinii w tym kontekście wymaga przekonującego uzasadnienia, ponieważ prawo do wolności wyrażania opinii ma istotną wagę w każdej ocenie proporcjonalności ograniczenia. Wynika to z interesu publicznego związanego z dyskursem politycznym oraz ze stopnia, w jakim swobodna wymiana koncepcji stanowi nieodłączny element udziału opinii publicznej w demokratycznej polityce.

Ochrona opinii

10. Prawo europejskie i międzynarodowe stwierdza, że wyrażanie opinii podlega rozszerzonej ochronie w ramach gwarancji prawa do wolności wyrażania opinii. Sądy międzynarodowe i krajowe na całym świecie rozróżniają opinie i stwierdzenia faktu, co pozwala na znacznie większą swobodę w odniesieniu do opinii. ARTICLE 19 jest zdania, że takie opinie nigdy nie powinny wiązać się z odpowiedzialnością na podstawie przepisów prawnych dotyczących znieśławienia⁸; takie opinie powinny przynajmniej podlegać rozszerzonej ochronie wynikającej z tych przepisów.

---

⁵ ETPCz, Feldek v Słowacja, skarga nr 29032/95, 12 lipca 2001 r., pkt 83.

⁶ ETPCz, Sürek and Özdemir v Turcja, skarga nr 23927/94, skarga nr 24277/94, 8 lipca 1999 r., pkt 60.

⁷ Komitet Praw Człowieka ONZ, Komentarz ogólny 25, UN Doc CCPR/C/21/Rev.1/Add/7 (1996) pkt 25.

⁸ ARTICLE 19, Defining Defamation, op.cit., Zasada 10.

11. Na przykład w sprawie *Lingens v. Austria* ETPCz stwierdził, że należy starannie rozróżnić oceny wartościujące i stwierdzenia faktów. W tym przypadku Trybunał zauważył, że dziennikarz zajmował się zagadnieniami politycznymi, które miały ogromne znaczenie publiczne dla Austriaków i że ocenianie artykułów zniechęciłoby innych dziennikarzy do udziału w dyskusji publicznej. Sąd określił, że:

Należy starannie rozróżnić fakty i oceny wartościujące. Istnienie faktów da się udowodnić, podczas gdy nie można potwierdzić prawdziwości ocen wartościujących... Jeżeli chodzi o opinie wartościujące, to wymaganie [udowodnienia prawdziwości] jest niemożliwe do spełnienia i narusza samą wolność wyrażania opinii⁹.

12. ARTICLE 19 zauważa również, że sądy interpretują pojęcie "opinia" bardzo szeroko, i pozwalają na ochronę opinii poza przypadkami gdy jest oczywiste, że pozwany tak naprawdę nie posiadał poglądów będących częścią wypowiedzi. W sprawie *Sokołowski przeciwko Polsce*, ETPCz badał wypowiedź o radnym miejskim, który "zabiera" pieniądze mieszkańcom, bo "sam wybrał siebie do obwodowej komisji wyborczej" i pobierze za to wynagrodzenie.¹⁰ Trybunał uznał daną wypowiedź za opinię podlegającą ochronie, nie będącą stwierdzeniem faktu. Z takiego stwierdzenia, zdaniem Trybunału, nie można wyczytać poważnego oskarżenia o kradzież.¹¹

13. Następnie, w sprawie *Feldek przeciwko Słowacji*, Trybunał uznał, że użyty przez skarżącego zwrot "faszystowska przeszłość" nie powinien być rozumiany jako stwierdzenie faktu, że dana osoba brała udział w działaniach propagujących faszyzm. Trybunał wyjaśnił, że użyty termin był szeroki, obejmujący różne pojęcia dotyczące jego treści i znaczenia, z których jednym było uczestnictwo jako członek w organizacji faszystowskiej. Na tej podstawie można było dokonać oceny wartościującej, że dana osoba miała za sobą "faszystowską przeszłość".¹²

14. ARTICLE 19 zauważa również, że w razie krytyki osób publicznych i wyrażania o nich opinii przypuszczalnie należałoby oczekiwać mocnych słów i ostrej krytyki,

---

⁹ *Lingens v. Austria*, op.cit., pkt 46.

¹⁰ ETPCz, *Sokolowski v. Poland*, 29 marca 2005, skarga nr 75955/01, pkt 48.

¹¹ *Ibid.*

¹² ETPCz, *Feldek v Słowacja*, op. cit.

szczególnie w kontrowersyjnych sprawach publicznych lub w kwestiach leżących w interesie publicznym. ETPCz potwierdził to w wielu sprawach, na przykład:

- W sprawie *Thorgeirson v Islandia* policjanci zostali określani jako „bestie w mundurach”, „indywidua sprowadzone do wieku umysłowego noworodka ze względu na chwytły, których policjanci i ochroniarze uczą się i z których korzystają z brutalną spontanicznością”, a policja była krytykowana za „zastraszenie, fałszerstwo, bezprawne działania, niefrasobliwość i nieudolność”. ETPCz stwierdził, że taki język był dozwolony, biorąc pod uwagę to, że został użyty w kontekście szerszej debaty o reformie policji¹³.
- W sprawie *Renaud v. Francja* przewodniczący lokalnego stowarzyszenia mieszkańców sprzeciwiającego się realizacji inwestycji budowlanej i webmaster strony internetowej stowarzyszenia krytykowali funkcjonariuszy publicznych i polityków. ETPCz uznał, że jeśli debata dotyczy zagadnienia emocjonalnego, takiego jak codzienne życie lokalnych mieszkańców i ich domów, politycy muszą wykazać się szczególną tolerancją na krytykę i muszą zaakceptować gwałtowne wyrażanie emocji ustnie lub na piśmie¹⁴.
- Podobnie w sprawie *Jerusalem przeciwko Austrii*, ETPCz stwierdził, że dwa austriackie stowarzyszenia „działały w obszarze zainteresowania społecznego, mianowicie polityki narkotykowej” i „uczestniczyły w publicznych dyskusjach na ten temat”. „Ponieważ stowarzyszenia działały publicznie w tej dziedzinie, powinny wykazać się większą tolerancją na krytykę oraz wobec środków zastosowanych w debacie przez przeciwników.”¹⁵

---

¹³ *Thorgeirson v. Islandia*, op.cit., pkt 14-15.

¹⁴ ETPCz, *Renaud v. Francja*, skarga nr 13290/07, 25 lutego 2010 r., pkt 40.

¹⁵ ETPCz, *Jerusalem v Austria*, skarga nr 26958/95, 27 lutego 2001.

15. ETPCz nie posunął się jednak aż do potwierdzenia pełnej swobody opinii, twierdząc że wolność wyrażania opinii nie jest całkowicie nieograniczona. W praktyce ETPCz dopuszcza jednak znaczną swobodę w zakresie wyrażania opinii. W sprawie Kurski przeciwko Polsce, Trybunał orzekł, że skoro skarżący był wyraźnie zaangażowany w debatę publiczną na temat ważnej kwestii, niewłaściwe było wymaganie aby „udowodnił prawdziwość swoich twierdzeń” oraz aby „spełnił bardziej wymagające standardy niż standard należytej staranności.”¹⁶ Ponadto, Trybunał przyznał prawo skarżącego do skorzystania „z pewnej przesady w jego wypowiedzi”¹⁷.

16. Wcześniej w sprawie Dichand i inni v. Austria ETPCz podkreślił, że dyskusja dotyczyła ważnej kwestii publicznej i stwierdził:

Prawdą jest, że wnioskodawcy opublikowali ostrą krytykę w mocnym polemicznym języku, na podstawie ograniczonych faktów. Należy jednak pamiętać, że prawo do wolności wyrażania opinii chroni również informacje lub koncepcje, które obrażają, szokują lub niepokoją¹⁸.

17. ARTICLE 19 twierdzi, że zwięzły i nieformalny styl krytyki w szczególności dotyczy wypowiedzi w mediach społecznościowych. Jak ETPCz podkreślił w sprawie Tamiz v. Zjednoczone Królestwo:

Atak na honor osobisty i reputację musi osiągnąć pewien poziom istotności i musi być prowadzony bez naruszania indywidualnego korzystania z prawa do poszanowania życia prywatnego... Ten próg jest ważny, ponieważ... faktycznie miliony użytkowników Internetu publikują komentarze online każdego dnia, a wielu z nich wyraża się w sposób, który można uznać za obraźliwy, a nawet zniesławiający. Większość uwag prawdopodobnie ma jednak charakter zbyt trywialny i/lub zakres ich publikacji jest potencjalnie zbyt ograniczony, aby spowodowały istotną szkodę dla reputacji innej osoby¹⁹.

W tej sprawie ETPCz stwierdził, że chociaż stwierdzenia wnioskodawców były „bez wątplenia obraźliwe, w przeważającej części stanowiły niewiele więcej niż swego

---

¹⁶ ETPCz, Kurski v Polska, op. cit., pkt. 56.

¹⁷ ETPCz, Kurski v Polska, op. cit., pkt. 54.

¹⁸ ETPCz, Dichand i inni v. Austria, skarga nr 29271/95, 26 lutego 2002 r., pkt 51-52.

¹⁹ ETPCz, Tamiz v Zjednoczone Królestwo, skarga nr 3877/14, 19 września 2017 r., pkt 80.

rodzaju „wulgarną obelgę”, która – chociaż należy do stylu o niskim rejestrze – jest powszechna w wymianie informacji na wielu portalach internetowych”, a „ponoszone zarzuty” w kontekście, w jakim były przedstawione, prawdopodobnie zostałyby zrozumiane przez czytelników jako domysł, którego nie należy traktować poważnie”²⁰.

18. Podobnie jak w powyższych przypadkach, wypowiedź zakwestionowana w niniejszej sprawie nie powinna być rozumiana jako stwierdzenie faktu, nadużycie lub niezgodność z prawem. W opinii ARTICLE 19 należy ją rozumieć jako wyrażanie opinii przez profesora Sadurskiego na temat niektórych mediów w kraju. Ponadto wypowiedź rozpatrywana w tej sprawie jest jedną z form retoryki politycznej, w odniesieniu do której sądy międzynarodowe i krajowe wykazały dużą tolerancję. Wydaje się również jasne, że profesor Sadurski wypowiedział te słowa szczerze, w tym znaczeniu, że naprawdę są to jego poglądy, w przeciwieństwie do nieuzasadnionego ataku na powoda.

Wypowiedzi w sprawach budzących zainteresowanie opinii publicznej

19. Zgodnie z ugruntowaną praktyką w prawie międzynarodowym, wypowiedzi związane z kwestiami budzącymi zainteresowanie opinii publicznej powinny być lepiej chronione ze względu na kluczową rolę w ochronie demokracji oraz ogólnego interesu publicznego. Międzynarodowe i krajowe sądy na całym świecie wytrwale bronią wypowiedzi w sprawach kluczowych dla opinii publicznej. Konieczność większej ochrony takich wypowiedzi została również uznana w kontekście przepisów o zniestawieniu przez Specjalnego Sprawozdawcę ONZ ds wolności wypowiedzi, który zauważył, że "przepisy o zniestawieniu powinny odzwierciedlać ważność otwartej debaty o kwestiach ważnych dla społeczeństwa".²¹
20. Jak pokazuje orzecznictwo ETPCz, szeroki zakres komentarzy w kwestiach zainteresowania opinii publicznej podlega ochronie wypowiedzi. Działalność mediów publicznych (jak również większych mediów komercyjnych) zalicza się do spraw zainteresowania opinii publicznej. Na przykład, Trybunał nie wahał się stwierdzić, że prawo do swobody wypowiedzi jest bardzo istotne w kwestiach związanych z międzynarodową siecią barów szybkiej obsługi McDonalds, a krytyka jego polityki

---

²⁰ Ibid., pkt 81.

²¹ Promotion and protection of the right to freedom of opinion and expression, 18 stycznia 2000, E/CN.4/2000/63, pkt. 52.

środowiskowej i polityki zatrudnienia mieści się w zakresie wzmocnionej ochrony wypowiedzi w sprawach budzących zainteresowanie opinii publicznej.²²

21. Co więcej, biorąc pod uwagę, że promowanie debaty publicznej w kwestiach budzących zainteresowanie społeczne jest główną kwestią niniejszej sprawy, wszyscy, którzy biorą udział w takiej debacie powinni otrzymać taką samą wzmocnioną ochronę, w tym profesor Sadurski, szanowany komentator akademicki i społeczny. Jak stwierdził Trybunał Europejski w sprawie McDonalds:

Rząd zauważył, że skarżący nie byli dziennikarzami i dlatego nie powinni mieć prawa do ochrony zapewnianej prasie zgodnie z art. 10. Trybunał uważa jednak, że w społeczeństwie demokratycznym nawet małe i nieformalne grupy, takie jak London Greenpeace muszą być w stanie skutecznie wykonywać swoje działania, oraz że istnieje silny interes publiczny, aby umożliwić takim grupom i osobom spoza głównego nurtu udział w debacie publicznej poprzez rozpowszechnianie informacji i idei w kwestiach związanych z interesem publicznym, takich jak zdrowie i środowisko.²³

22. ARTICLE 19 uważa, że te standardy powinny zostać wzięte pod uwagę przez Sąd w niniejszej sprawie. Istota zaskarżonej wypowiedzi dotyczy tutaj dyskusji na temat praktyk nadawcy publicznego (głównego ośrodka medialnego) w kraju i jego niezależności od rządu; i jako taki jest przedmiotem zainteresowania publicznego. Ta wypowiedź jest częścią toczącej się w Polsce debaty publicznej na temat niezależności nadawcy publicznego i jego praktyk. Niezależnie od oceny danego stwierdzenia, chodzi o to, aby pozwolić na taką dyskusję.

---

²² ETPCz, *Steel and Morris v. Wielka Brytania*, 15 lutego 2005, sprawa nr 68416/01, pkt. 88.

²³ *Ibid*, pkt. 89.

V. Wnioski

23. Wolność wyrażania opinii uznaje się za podstawowy warunek wstępny funkcjonującej demokracji, a tym samym postępu i rozwoju człowieka. Swobodny przepływ informacji i koncepcji ma zasadnicze znaczenie, a art. 19 ust. 3 MPPOiP oraz art. 10 ust. 2 Konwencji europejskiej określają niewielki zakres dla ograniczeń wypowiedzi w sferze debaty politycznej lub debaty dotyczącej interesów publicznych.
24. Wypowiedź pozwanego w tej sprawie mieści się w ramach wypowiedzi uznanych przez sądy międzynarodowe i wiele sądów krajowych za wypowiedzi, które korzystają z wysokiego stopnia ochrony w ramach gwarancji wolności słowa. Reprezentują osobiste poglądy profesora Sadurskiego na temat charakteru nadawcy publicznego w Polsce i jego niezależności, co jest przedmiotem zainteresowania publicznego. Wydaje się również, że profesor Sadurski szczerze podtrzymuje tę opinię. Jako takie, wypowiedzi te byłyby chronione przed odpowiedzialnością za zniesławienie na mocy prawa międzynarodowego i przez wiele sądów krajowych.
25. ARTICLE 19 uważa, że wyrok przeciwko profesorowi Sadurskiemu w tej sprawie stanowiłby bardzo poważne ograniczenie wolności wypowiedzi w Polsce. Byłby to sygnał dla wszystkich niedoszłych krytyków różnych ważnych instytucji, takich jak nadawca publiczny, że każda krytyka, którą odważą się opublikować, naraża ich na ryzyko. Konsekwencją tego może być poważny efekt mrożący ze szkodą dla całej polskiej opinii publicznej. Z drugiej strony decyzja na korzyść profesora Sadurskiego stanowiłaby wyraźny sygnał, zarówno w Polsce, jak i na całym świecie, że zaangażowanie kraju w demokrację i prawa człowieka pozostaje silne, i że jego instytucje muszą nauczyć się tolerować pewien stopień krytyki uzasadniony ważną rolą, jaką odgrywają w społeczeństwie.

26. Niniejszy dokument stanowi opinię ARTICLE 19 zatwierdzoną przez niżej podpisanego i jest przedstawiany do rozpatrzenia przez Sąd.

Thomas Hughes
Dyrektor Wykonawczy
ARTICLE 19